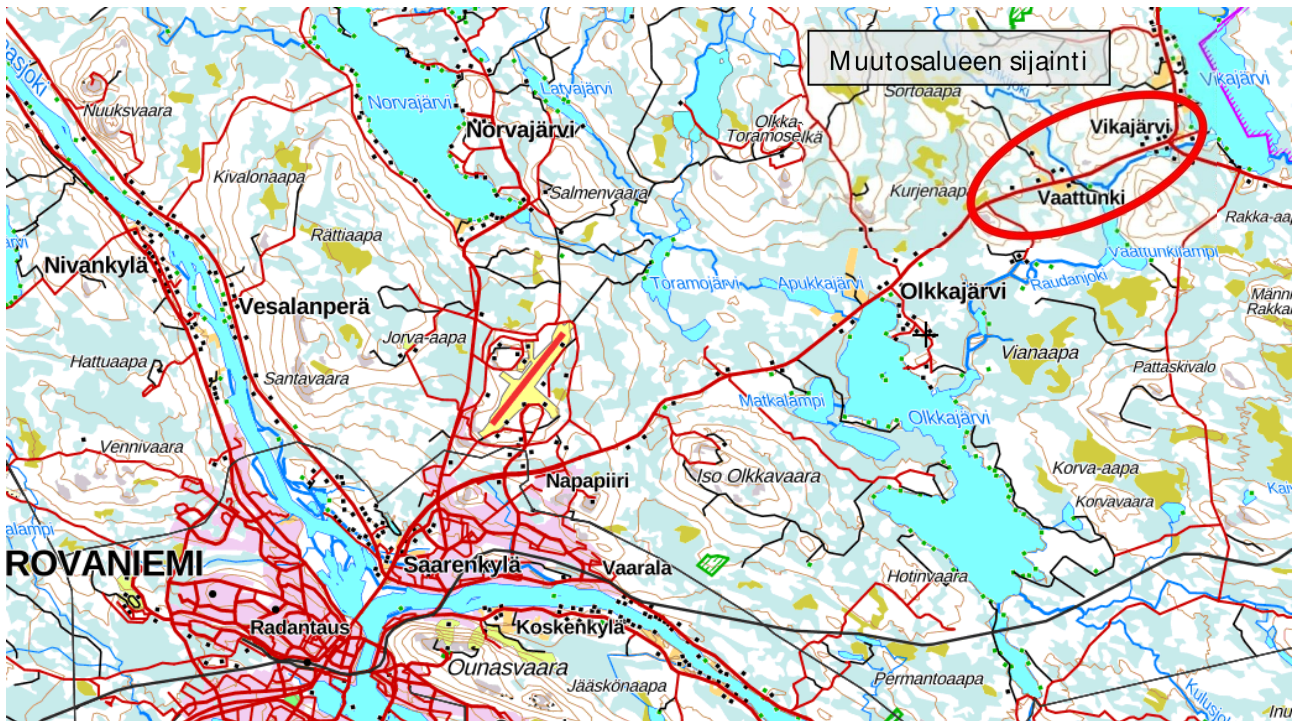

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Vikajärven osayleiskaavan muutos, valtatie 4 parantaminen välillä Apukka-Vikajärvi

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (AKL 63 §) kuvataan kaavatyön tavoitteet ja lähtökohdat, valmistelun ja päätöksenteon eteneminen, kaavan vaikutusten arviointitavat sekä osallistumismahdollisuudet ja tiedottaminen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavatyön eri vaiheissa tarvittaessa.

SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijoittuu pääosin Vikajärven kylän keskustan alueelle sekä valtatie 4:n varrelle välillä Könkäänvaara – Vikajärven kylä.

Suunnittelualue käsittää voimassa olevan Vikajärven osayleiskaavan aluetta valtatie 4:n molemmin puolin. Suunnittelualueen yhteenlaskettu pinta-ala on n. 200 ha.

OSAYLEISKAAVAMUUTOKSEN TARKOITUS JA TAVOITE

Väylävirasto on käynnistänyt tiesuunnitelman laatimisen valtatie 4 välille Apukka - Vikajärvi. Hankkeesta vastaa Lapin ELY-keskus ja konsulttina on Sitowise Oy.

Hankkeessa laaditaan vuosien 2025-2026 aikana liikennejärjestelmästä ja maanteistä säädetyn lain mukainen tiesuunnitelma valtatielle 4 Rovaniemen Apukan ja Vikajärven kylän välille. Tiesuunnittelun tavoitteena on määrittää vaihtoehtotarkastelujen ja vaikutusarviointien kautta valtatielle paras kehittämisvaihtoehto, joka viimeistellään tiesuunnitelmaksi.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti.

Hankkeen lähtökohdat

Lapin ELY-keskuksen Liikenne-vastuualue yhteistyössä Rovaniemen kaupungin kanssa on aloittanut valtatie 4 tiesuunnitelman laatimisen Apukan ja Vikajärven välille noin 11 kilometrin matkalle.

Valtatie 4 (E75) Helsinki-Utsjoki on osa valtakunnallista päätieverkkoa ja Pohjois-Suomen tärkein tieyhteys. Tie kuuluu eurooppalaiseen TEN-T-kattavaan verkkoon ja suurten erikoiskuljetusten verkkoon. Lapin kaivoshankkeet ja koko Barentsin alueen luonnonvaroihin liittyvät investoinnit ja kuljetukset lisäävät valtatie tulevaisuudessa merkitystä entisestään. Suunnitteluosuudella matkailu-, kaivos- ja puutavaraliikenteen kuljetusten määrän odotetaan jatkavan kasvamista myös lähivuosina.

Tieosuudella on nykyisin mm. seuraavia puutteita ja kehittämistarpeita

- Onnettomuustiheys ja onnettomuusaste ovat suurempia kuin pääteillä keskimäärin
- Ohituspaikkoja ei ole riittävästi; ongelma pahenee, kun kaivoskuljetukset lisääntyvät
- Valtatie on kapea. Tämä lisää tien urautumista ja on turvallisuusriski sekä autoliikenteelle että suojattomille tienkäyttäjille
- Tiegeometriassa on puutteita
- Liittymäjärjestelyjen tarve
- 60 km/h nopeusrajoitus Vikajärven kohdalla
- Kävely- ja pyöräliikenne Vikajärven kohdalla risteää tasossa valtatie 4 liikenteen kanssa
- Moottorikelkkailureitti risteää Vikajärvellä tasossa valtatie 4 liikenteen kanssa

Hankkeen tärkeimmät tavoitteet ovat:

- Parannetaan pitkämatkaisen tavara- ja henkilöliikenteen sujuvuutta
- Parannetaan pitkämatkaisen tavara- ja henkilöliikenteen matka-aikaa sekä matkajan ennustettavuutta
- Parannetaan liikenneturvallisuutta
- Suunnitelmaratkaisuilla tuetaan toimivien ja turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamista alueelle kaavoituksella osoitetulle maankäytölle ja luodaan edellytyksiä maankäytön kehittämiseksi.

Lapin ELY-keskuksen alustavat toimenpiteet tiesuunnitelmassa ovat parantaa valtatie 4 Apukan ja Vikajärven välillä seuraavasti:

- Valtatie poikkileikkauksen leventäminen tavoitetilan 10/7 metrin leveyden mukaiseksi, mikä autoliikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden ohella parantaa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita, kun varsinaisen jalankulku- ja pyörätiejärjestelyn toteuttaminen ei harvan asutuksen vuoksi ole realistista.
- Valtatie vaaka- ja pystygeometrian parantaminen Könkäänvaaran kohdalla
- Valtatie sijaintivaihtoehtojen tutkiminen Vikajärven kylän kohdalla
- Yksityistieliittymien järjestelyt suunnittelualueella
- Maantien 19745 (Perunkajärventie) liittymän parantaminen
- Kantatie 82 (Kemijärventie) liittymän parantaminen

- Kävelyn ja pyöräilyn sekä moottorikelkkailun alikulku valtatielle 4 ja kantatielle 82
- moottorikelkkailun alikulku
- Asutuksen suojaaminen liikennemelulta

Kuva 2. Linjausvaihtoehto.

Tavoitteena on, että tiesuunnitelma valmistuu nähtäville kesällä 2026 ja koko hanke vuoden 2026 aikana. Suunnitelman laatiminen kuuluu osana ns. Hirvi-hanketta, jossa valtatie 4 parannetaan Rovaniemen eteläpuolelta Hirvaalta Vikajärvelle saakka. Hanke on EU:n osarahoittama. Hankkeelle ei ole vielä määritetty toteuttamisajankohtaa.

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (§17) edellyttää, että yleissuunnitelmaa tai tiesuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Vikajärven osayleiskaavassa ei ole varauduttu valtatie 4:n siirtoon uuteen maastokäytävään, joten osayleiskaavan muutosta tulee ryhtyä tutkimaan tiesuunnitelmassa esitetyn ratkaisun mukaisesti.

Vikajärven osayleiskaavan muutosta tutkitaan valtatie 4 tiesuunnitelman mukaisesti. Kaavamuutosalueen tarkempi rajausta määrättyä valitun valtatie 4 linjausvaihtoehdon mukaisesti. Muutoksessa tarkastellaan valtatie 4:n uuden varauksen tilatarpeet sekä vanhan valtatie 4:n ja yksityisteiden liittyminen uuteen valtatiehen.

Asukkaille on varattava mahdollisuus osallistua suunnitteluun jatkossa.

Vikajärven osayleiskaava on suoraan rakentamista ohjaava (AKL 44.1 § ja MRL 72.1 §) oikeusvaikutteinen yleiskaava.

SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILANNE

Suunnittelualue on Vikajärven kylän keskeistä aluetta ja kyläkuva hallitsee alueen läpi kulkeva valtatie 4. Vikajärven alueella on runsaasti maankäyttöä ja paljon yksityistieliittymiä valtatielle, mikä vaarantaa liikenneturvallisuutta alueella. Liikenneturvallisuuden parantaminen onkin keskeisin tavoite valtatie 4 parantamishankkeessa Vikajärven kylän kohdalla.

ALUETTA KOSKEVAT SUUNNITELMAT

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava

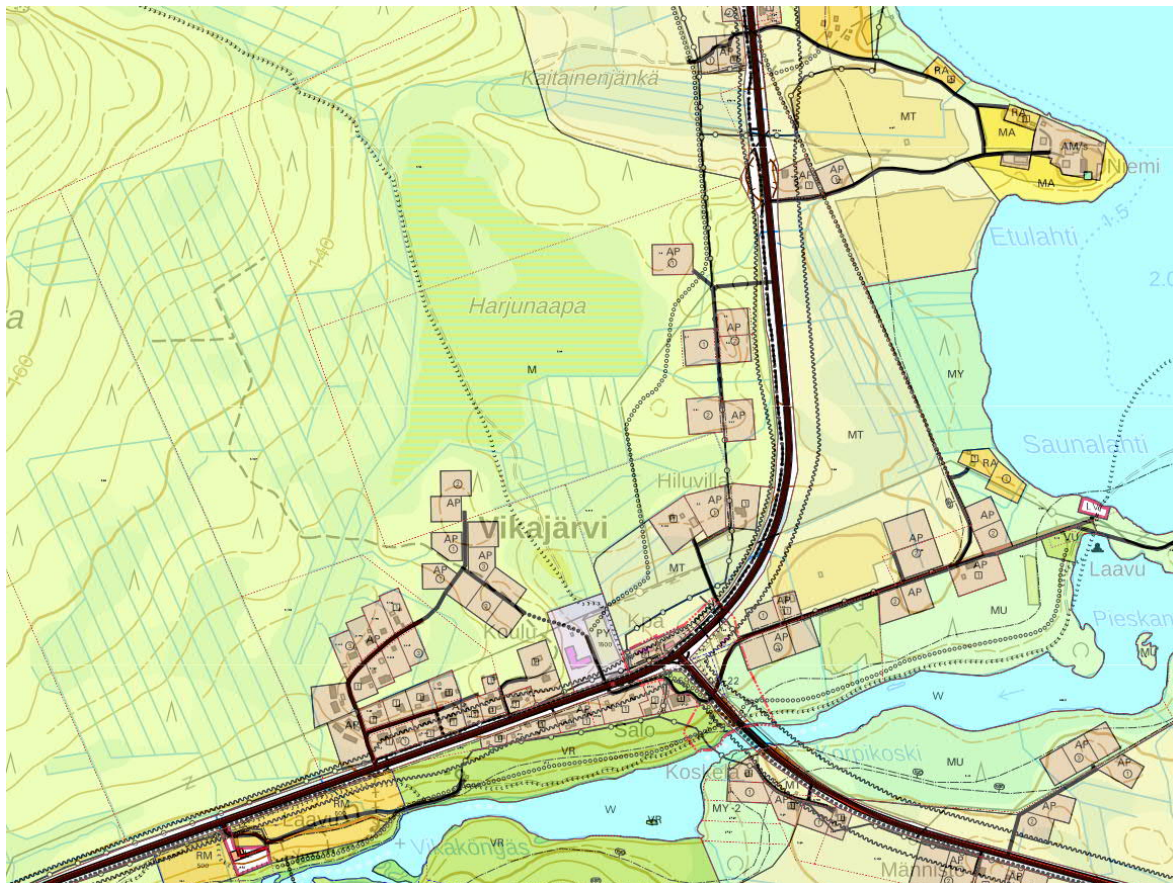
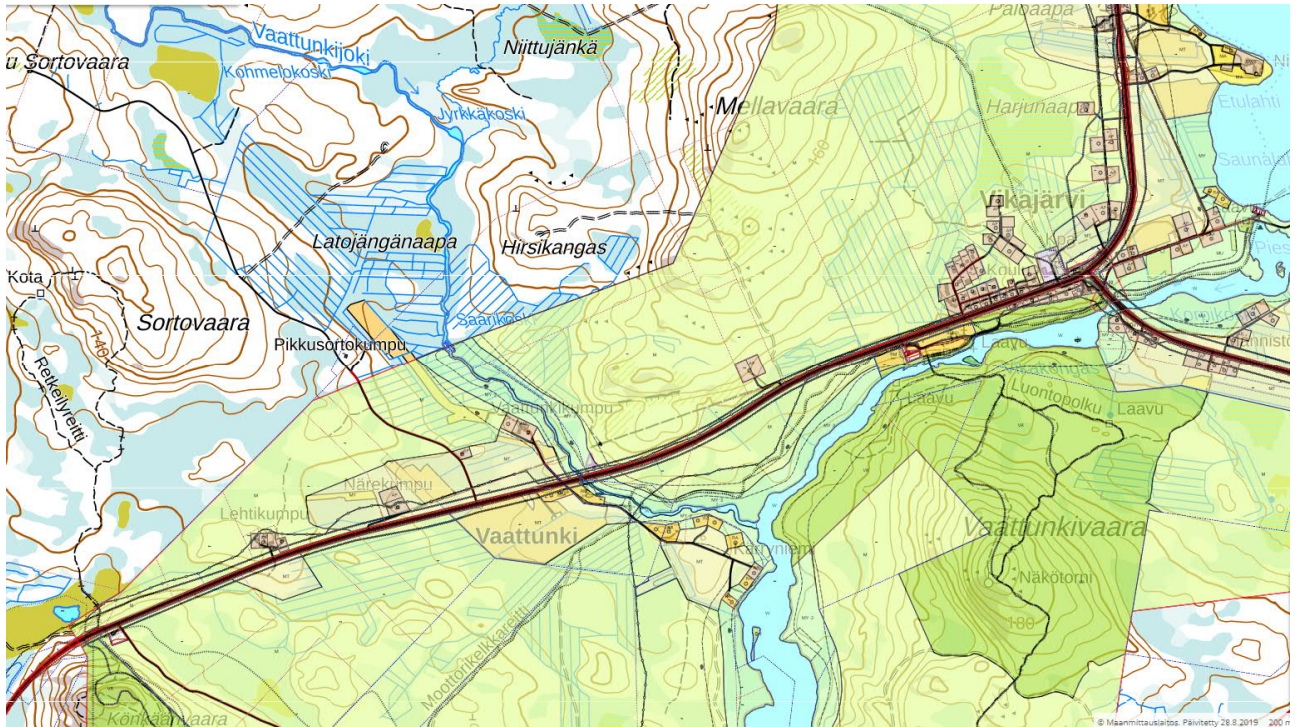

Kuva 3. Rovaniemen ja itä-Lapin maakuntakaava.

Suunnittelualue kuuluu vuonna 2022 voimaan kuulutettuun Rovaniemen ja itä-Lapin maakuntakaavan alueeseen. Alue on Vikajärven keskuskyläaluetta at378 ja maa- ja metsätalousaluetta M4513 sekä vaattunkiköngkään virkistysaluetta V813. Suunnittelualue sijoittuu myös kansainvälisen kehittämiskäytävän LK 8451 alueelle, matkailun vetovoima-alueelle mv 8401 ja maaseudun kehittämisen kohde alueelle mk 8047.

Valtatie 4 on osoitettu merkittävästi parannettavana tienä. Merkintää käytetään, kun on kysymys todella merkittävistä muutoksista, tien linjauksen merkittävästä parantamisesta.

Vikajärven osayleiskaava

Kuvat 4. Vikajärven osayleiskaava.

Valtioneuvoston päätöksen 14.12.2017 mukaisesti valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ensisijaisena tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Valtioneuvoston päätös on tullut voimaan 1.4.2018. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat yhdyskuntarakennetta, liikkumista, elinympäristön laatua, luonto- ja kulttuuriperintöä sekä luonnonvarojen käyttöä ja energiahuoltoa.

Tätä yleiskaavahanketta koskevat seuraavat em. päätöksen kohdat:

3.1 Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

3.2 Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet.

3.3 Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä, ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

3.4 Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Tavoitteiden toteutuminen tukee yhä tehokkaamman ja taloudellisemman yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Sekä keskusta-alueiden että maaseudun taajamien ja kyläverkoston elinvoimaisuus ja kehittämismahdollisuudet lisääntyvät, kun yhdyskuntarakenteen kehittämisen lähtökohtana on tavoitteiden mukaisesti hyvä saavutettavuus, tehokas ja turvallinen liikennejärjestelmä, olemassa olevan rakenteen hyödyntäminen, asuntotuotannon riittävyys sekä terveellinen ja turvallinen elinympäristö.

Valtatie 4:n kehittäminen tukee näitä tavoitteita.

LAADITTAVAT VAIHTOEHDOT

Osayleiskaavan muutos laaditaan Vikajärven kylän keskeiselle alueelle ja mahdollisesti muuallekin, riippuen millainen valtatieen kehittämisvaihtoehto lopullisesti valitaan.

Lopullinen yleiskaavaratkaisu muotoutuu valmisteilla olevan valtatieen tiesuunnitelman sekä kaavatyön aikana vuorovaikutteisen suunnitteluprosessin, selvitysten, lähtöaineiston sekä valmisteluaineiston kautta.

OSAYLEISKAAVAN LAATIMINEN

Osayleiskaavamuutoksen laatii Rovaniemen kaupunki.

- Suunnittelutyö laaditaan olemassa olevia selvityksiä sekä valtatie tiesuunnitelman uusia selvityksiä hyödyntäen.
 - Vikajärven osayleiskaavan selvitykset
 - Valtatie 4:n Apukka-Vikajärvi tiesuunnitelman selvitykset

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kaavan vaikutuksia arvioidaan alueidenkäyttölain (AKL) yleisten säädösten sekä erityisesti 39 § (yleiskaavan sisältövaatimukset) edellyttämällä tavalla. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Valtatie tiesuunnittelun yhteydessä hankkeen vaikutuksia arvioidaan erittäin laaja-alaisesti, jotka huomioidaan myöskin kaavatyössä.

OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS

Kaavan osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (AKL 62 §).

Osallisille ja kunnan jäsenille varataan mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta (AKL 62 §).

Suunnittelun edellyttämä viranomaisyhteistyö järjestetään suunnittelutyön aikana.

Tunnistetut osalliset:

Viranomaiset ja luottamuselimet

- Lapin ELY-keskus
- Väylävirasto
- Lapin liitto
- Lautakunnat
- Lapin maakuntamuseo
- Paliskuntain yhdistys

Kaava-alue ja sen ympäristö

- Kaava-alueen maanomistajat ja – haltijat
- Kaava-alueeseen rajoittuvien kiinteistöjen maanomistajat ja -haltijat
- Kyläyhdistykset

Muut

- Napapiirin Energia ja Vesi Oy
- Rovakaira Oy
- Poikajärven paliskunta
- Metsähallitus
- muut asukkaat ja kaupunkilaiset

SUUNNITTELUN VAIHEET

Käynnistysvaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville kahden viikon ajaksi (vähintään 14 pv), jolloin osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Nähtävillä olostä ilmoitetaan kuulutuksella Lapin Kansassa, kaupungin internet sivuilla ja virallisella ilmoitustaululla.

Valmisteluvaihe

Yleiskaavan muutosluonnos asetetaan yleisesti nähtäville (vähintään 14 pv), jolloin osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Nähtävillä olostä ilmoitetaan Lapin Kansassa, kaupungin internet sivuilla sekä kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Ehdotusvaihe

Yleiskaavan muutosehdotus asetetaan julkisesti nähtäville (vähintään 30 pv) sekä pyydetään tarvittavat lausunnot. Kaikilla osallisilla on mahdollisuus esittää muistutus kaavaehdotuksesta. Nähtävillä olostä ilmoitetaan kirjeitse kaava-alueen ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille sekä kuulutuksella Lapin Kansassa, kaupungin internet sivuilla ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Hyväksymisvaihe

Yleiskaavan muutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen esityksestä.

PALAUTTEEN ANTAMINEN

Kirjalliset mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) ja kaavaluonnoksesta sekä muistutukset kaavaehdotuksesta toimitetaan Rovaniemen kaupunginhallitukselle osoitteeseen: **Rovaniemen kaupungin kirjaamo, PL 8216, 96101 Rovaniemi tai sähköpostilla osoitteeseen: kirjaamo@rovaniemi.fi**

Mielipiteet ja muistutukset tulee olla allekirjoitettuja yhteystietoineen.

Tiesuunnitelman etenemiseen voi tutustua väyläviraston sivuilla osoitteessa:

<https://vayla.fi/vt-4-parantaminen-valilla-apukka-vikajarvi-rovaniemi>

YHTEYSHENKILÖT

Markku Pyhäjärvi
kaavoituspäällikkö
016-322 8927, etunimi.sukunimi@rovaniemi.fi

Petteri Lampi
Kaavoitusinsinööri
016-3228918, 040 5046755
etunimi.sukunimi@rovaniemi.fi

Rovaniemi

TEKNISET PALVELUT / KAAVOITUS

PL 8216, 96101 Rovaniemi
Käyntiosoite: Mäntyvaarantie 2
www.rovaniemi.fi

KAAVOITUSPROSESSI		
ALOITE	Rovaniemen kaupunki	8/2025
KAUPUNGINHALLITUS	kaavoituspäätös	11.8.2025
VIREILLETULO	nähtävilläpito, mahdollisuus jättää mielipide	9/2025
VALMISTELUVAIHE	kaavaluonnos nähtävillä, mahdollisuus jättää mielipide	2025
KAUPUNGINHALLITUS	päätös ehdotuksen nähtäville asettamisesta	2025
EHDOTUSVAIHE	kaavaehdotus nähtävillä, mahdollisuus jättää muistutus	2026
KAUPUNGINHALLITUS	esitys kaupunginvaltuustolle	2026
KAUPUNGINVALTUUSTO	kaavaehdotuksen hyväksyminen	2026
MUUTOKSENHAKUAIKA	mahdollisuus valittaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen	30 vrk